

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ
НА ПОД БЪДЕЩЕ АД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД - БЪДЕЩЕ (Фонда), съдържащ отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 г. и отчет за всеобхватния доход, отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики. По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2019 г. и за неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от пенсионното дружество и Фонда в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на CMSEC), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на CMSEC. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при провеждането от нас одит
„Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (ССПЗ)“	По време на нашия одит одиторските ни процедури включиха, без да са ограничени до: <ul style="list-style-type: none"> - Преглед, проверка на документи и оценяване на адекватността на
Виж пояснителни бележки 2.9. и 3.5. към годишния финансов отчет	

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведените от нас одит
<p>Към 31 декември 2019 г. Фонда отчита ценни книжа, отчитани по ССПЗ в Отчета за финансовото състояние в общ размер на 2 400 хил. лева, което представлява 84 % от неговите общи активи (2 202 хил. лева и 81 % от общите активи към 31 декември 2018 г.)</p>	<p>политиките, процедурите и свързаните с тях вътрешни контроли по процеса на определяне на справедливата стойност;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анализи и други аналитични процедури във връзка със структурата и състава на портфейла от финансови активи, отчитани по ССПЗ, за да се оценят рисковете от съществени неправилни отчитания;
<p>Тези финансови активи се разглеждат като ключов фактор за определяне на резултатите от дейността на Фонда и за размера на нетните му активи.</p>	<p>Оценка и проверка за адекватност и последователност на прилаганата от Фонда счетоводна политика във връзка с представянето, класификацията и оценяването на финансовите активи, отчитани по ССПЗ с оглед на приложимите МСФО;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Получаване на потвърдително писмо от банката-попечител и равнение на потвърдените номинална стойност и количества по видове финансови активи с отчитането им в счетоводните регистри на Фонда към 31 декември 2019 г.;
<p>Определянето на справедливата стойност на финансовите активи се базира в по-голямата си част на пазарни данни, които са получени от различни публични източници или чрез прилагане на други оценъчни методи и техники. Повечето входящи данни за оценка се получават от борсови котировки на ликвиден пазар. Когато обаче такива данни не са разполагаеми, Фонда използва различни предположения и приблизителни оценки за нуждите на оценъчни методи, които съдържат определена степен на несигурност и субективизъм.</p>	<p>Съпоставяне на оценката на всички финансови активи, отчитани по ССПЗ и включени в портфейла на Фонда по борсови котировки, валидни към 31 декември 2019 г. с публично достъпни пазарни източници и бюлетини;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Преглед и оценка на източниците на ценова информация; Рейтинг на входящите данни и параметри при определянето на котировките на ценни книжа от независими агенции и анализ на адекватността на разпределянето по различните
<p>Оценяването на финансовите активи се извършва в съответствие с изискванията на пенсионното законодателство, вътрешните правила за дейността на пенсионно-сигурителното дружество и Фонда и изискванията на МСФО 13 <i>Оценяване по справедлива стойност</i>.</p>	
<p>Поради тези обстоятелства, ние считаме, че определянето на справедливата стойност на ценните книжа, отчитани по ССПЗ е ключов одиторски въпрос.</p>	

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при провеждането от нас одит
	<p>нива на йерархията на справедливите стойности;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Преглед и оценка на адекватността, пълнотата и уместността на оповестяванията във финансовия отчет, в т.ч. и на оповестяванията във връзка с финансовите активи, отчитани по ССПЗ, включително относно йерархията на справедливите стойности и движението им в рамките на йерархията през годината.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството на пенсионното дружество носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изгoten от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние изпълняхме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни под помогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- a) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изгoten финансият отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Докладът за дейността е изгoten в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството на пенсионното дружество носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансовия отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството на пенсионното дружество носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление (Одитния комитет на пенсионното дружество), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовия отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени

пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишли ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломиряните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регуляторни изисквания

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Захаринова Нексия ООД и Ековис Одит България ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД - БЪДЕЩЕ (Фонда) от общото събрание на акционерите на ПОД БЪДЕЩЕ АД, проведено на 31.10.2019 г., за период от една година.
- Одигтът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Фонда представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Захаринова Нексия ООД и втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Ековис Одит България ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на пенсионното дружество, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо пенсионното дружество и Фонда.

София, 27 март 2020 г.

„Захаринова Нексия“ ООД

Одиторско дружество

Димитрина Захаринова

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за
одита

гр. София 1309, бул. "К. Величков" №
157-159, ет.1, офис 3

„Ековис одит България“ ООД

Одиторско дружество

Георги Тренчев

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за
одита

София 1404, ул. "Търдишки проход" № 23,
ет. 3, офис 10

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД - БЪДЕЩЕ”

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31.12.2019 г.

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Съдържание	Страница
Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица и пенсionери	3
Отчет за всеобхватния доход	4
Отчет за финансовото състояние	5
Отчет за паричните потоци	6
Обща информация	7
Счетоводна политика	9
Пояснителни бележки	19

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”
ОТЧЕТ ЗА НЕТНИТЕ АКТИВИ
НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНите Лица

	Бележки	2019	2018
		(хил.лв.)	(хил.лв.)
Стойност на нетните активи към началото			
на годината		2 638	2 657
Увеличение на стойността на нетните активи			
Постъпления от осигурени лица		39	29
Прехвърлени средства от други пенсионни фондове		101	52
Доход от управление на активите		77	1
		217	82
Намаление на стойността на нетните активи			
Средства за изплащане на осигурени лица, пенсионери			
и наследници		(76)	(56)
Прехвърлени средства към други пенсионни фондове		(10)	(43)
Начислени такси и удъръжки за ПОД Бъдеще АД	3.10	(9)	(2)
		(95)	(101)
Стойност на нетните активи към края на годината			
по индивидуалните партиди на осигурените лица		2 760	2 638

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД на 20.03.2020 г.

Приложените бележки от стр. 7 до стр. 29 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Съставител:
Божидар Божилов

Изпълнителен Директор:
Венелин Милев

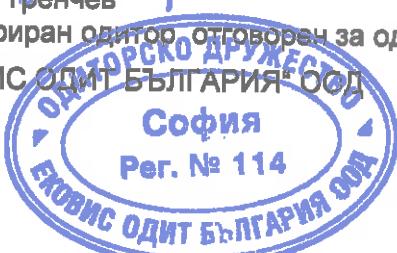
Изпълнителен Директор
Андрей Шотов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 27 март 2020 г.

Димитрина Захаринова
Регистриран одитор, отговорен за одита
“ЗАХАРИНОВА НЕКСИА“ ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

	Бележки	2 019	2 018
		(хил.лв.)	(хил.лв.)
Приходи от инвестиции			
Операции с ценни книжа	3.1	1 155	1 661
Лихви	3.2	28	34
Приходи от дивиденти	3.2	1	1
Инвестиционни имоти	3.4	11	-
		1 195	1 696
Разходи от инвестиции			
Операции с ценни книжа	3.3	(1 111)	(1 681)
Инвестиционни имоти	3.4	(7)	(14)
		(1 118)	(1 695)
Общ всеобхватен доход за годината		77	1

ДПФ Бъдеще е възприело политика да изготвя единен отчет за всеобхватния метод съгласно МСС 1.

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД на 20.03.2020 г.

Приложените бележки от стр. 7 до стр. 29 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Съставител:
Божидар Божилов

Изпълнителен Директор:
Венелин Милев

Изпълнителен Директор:
Андрей Шотов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 27 март 2020 г.

Димитрина Захарина
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЗАХАРИНОВА НЕКСИА“ ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

	Бележки	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
АКТИВИ			
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	3.5	2 400	2 202
Парични средства	3.6	312	283
Инвестиционни имоти	3.7	118	111
Краткосрочни вземания	3.8	18	124
ОБЩО АКТИВИ		2 848	2 720
ПАСИВИ			
Дългосрочни задължения към осигурени лица и пенсионери		2 760	2 638
Краткосрочни задължения към ПОД	3.10	5	-
Други краткосрочни задължения	3.9	83	82
ОБЩО ПАСИВИ		2 848	2 720

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД на 20.03.2020 г.

Приложените бележки от стр. 7 до стр. 29 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Съставител:
Божидар Божилов

Изпълнителен Директор:
Венелин Милев

Изпълнителен Директор:
Андрей Шотов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 27 март 2020 г.

Димитрина Захарина
Регистриран одитор, отговорен за одита
“ЗАХАРИНОВА НЕКСИА” ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
Паричен поток от пенсионноосигурителна дейност		
Постъпления, свързани с осигурени лица	38	29
Плащания, свързани с осигурени лица и пенсионери	(75)	(56)
Постъпления от други пенсионни фондове	101	52
Плащания към други пенсионни фондове	(10)	(43)
Постъпления от пенсионноосигурително дружество	6	12
Плащания към пенсионноосигурително дружество	(10)	(20)
Постъпления от дивиденти	1	1
Постъпления от лихви	19	18
Плащания за лихви	(2)	-
Постъпления от сделки с инвестиции	195	324
Плащания от сделки с инвестиции	(229)	(266)
Постъпления свързани с инвестиционни имоти	4	-
Плащания свързани с инвестиционни имоти	(9)	-
Други постъпления	1	81
Други плащания	(1)	-
Нетен паричен поток от оперативна дейност	29	132
Парични средства в началото на годината	283	151
Парични средства в края на годината	312	283

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД на 20.03.2020 г.

Приложените бележки от стр. 7 до стр. 29 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Съставител:
Божидар Божилов

Изпълнителен Директор:
Венелин Милев

Изпълнителен Директор:
Андрей Шотов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 27 март 2020 г.

Димитрина Захариева
Регистриран одитор отговорен за одита

“ЗАХАРИНОВА НЕКСИА” ООД
София
Рег. № 138

Финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2019 година

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита

„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД
София
Рег. № 114

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

“ДЗИ-Доброволен пенсационен фонд” е регистриран с Решение №1 на СГС от 03.12.2003 г. по ф. д. 12568/2003 г. С Решение № 2 на СГС от 05.06.2007 г. е вписана промяна в наименованието на фонда от “ДЗИ-Доброволен пенсационен фонд” на “Доброволен пенсационен фонд-Бъдеще” (наричан по-долу за краткост фонда или “ДПФ-Бъдеще”). Седалището и адресът на управление на фонда са както следва: гр. София, ул. „Христо Белчев“ № 3, I-ви надпартерен етаж. Адресът за кореспонденция е гр. София, бул. Христофор Колумб 43, ет. 7.

Съгласно Решение на Комисията за финансов надзор (наричана по-долу за краткост КФН или комисията) от 27.11.2003 г. фондът се управлява и представлява от “ДЗИ-Пенсионно осигуряване” АД, регистрирано с Решение №1 на СГС от 08.08.2003 г. по ф. д. 8910/2003 г. С Решение №4 на СГС от 25.04.2007 г. е вписана промяна в наименованието на дружеството от “ДЗИ-Пенсионно осигуряване” АД на “Пенсионно осигурително дружество-Бъдеще” АД (наричан по-долу за краткост дружеството или “ПОД-Бъдеще” АД). Седалището и адресът на управление е гр. София, ул. „Христо Белчев“ №3, I-ви надпартерен етаж. Адрес за кореспонденция с фонда: гр. София, ул. Христофор Колумб 43, ет. 7. Предмет на дейност е допълнително пенсионно осигуряване. За извършването на своята дейност дружеството притежава лицензия №283-ПОД/30.07.2003 г., издадена от КФН.

КФН упражнява превантивен и последващ контрол върху дейността на пенсионно осигурителните дружества и управляваните от тях фондове.

Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване (ДДПО) в доброволен фонд обхваща лицата навършили 16 години. Всяко физическо лице може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано във фонда въз основа на договор с дружеството при условията и по реда на Част Втора от Кодекса за социално осигуряване (КСО). Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване е дейност по набиране на доброволни пенсионноосигурителни вноски и тяхното управление.Осъществява се чрез пенсионни схеми на капиталово покривен принцип на базата на дефинирани вноски. Осигурителните вноски за доброволно осигуряване могат да бъдат за сметка на самото лице и/или за сметка на неговия работодател и/или за сметка на друг осигурител.

Фондът се управлява от ПОД „Бъдеще“ АД и се представлява заедно от неговите двама изпълнителни директори или заедно от един изпълнителен директор и Председателя на Съвета на директорите. Фондът няма служители.

Фондът е създаден за неопределен срок. Фондът не отговоря с активите си за задълженията и/или загубите на пенсионното дружество, което го управлява и представлява.

Първите членове на “ДПФ-Бъдеще” са от месец декември 2003 г. Данни за броя на осигурените лица и управляваните от дружеството активи са посочени в таблицата по-долу:

	Активи	Осигурени лица
	(хил. лв.)	(бр.)
31.12.2018 г.	2 720	4 033
31.12.2019 г.	2 848	3 980
Изменение	128	(53)

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Съгласно действащата нормативна уредба за всяко осигурено лице се открива индивидуална партида, която се води в лева и дялове. Датата 1 юли 2004 г. е приета като начална дата за въвеждането на дяловете (1 лев е равен на 1 дял) и на ежедневната оценка на активите на фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден като стойността на нетните активи на фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на фонда към същия ден.

Стойността на 1 дял за 31.12.2019 г. е 1,08223 лв

Основната цел на „Пенсионноосигурително дружество - БЪДЕЩЕ“ АД („ПОД – БЪДЕЩЕ“ АД), която е записана и в инвестиционната политика на управляемия „Доброволен пенсионен фонд – Бъдеще“ (Фонда), е осигуряване на оптимално съотношение рисковъзвращаемост на инвестициите в неговия портфейл, като се отчита минимално изискваната доходност, чрез диверсификация и ограничения, предвидени в закона, вътрешните правила и процедури, действащи в дружеството). При определяне на инвестиционните цели на Фонда се имат предвид освен това и неговия средно и дългосрочен хоризонт, както и текущото ниво на ликвидните му потребности, свързани главно с:

- дългосрочния характер на акумулираните средства за допълнително доброволно осигуряване;
- малкия брой на настоящите пенсионери и на лицата, получаващи средства от лични вноски преди придобиване на право на пенсия, което обуславя по-големи входящи парични потоци в сравнение с изходящите такива;
- нарастване на броя на осигурените лица вследствие на активната маркетингова стратегия на „ПОД – БЪДЕЩЕ“ АД.

В съответствие с целите на Фонда и отчитайки интересите на осигурените лица, се възприема дългосрочен подход при инвестиране на неговите активи. Като приоритетни задачи се поставят съхраняването на средствата по индивидуалните партиди на осигурените лица и същевременно реално увеличаване на средствата както на осигурените лица, така и на пенсионерите в дългосрочен план, чрез постигане на оптимална доходност от инвестициите при умерено до високо ниво на рискове. Във връзка с това решението за инвестиране на активите на Фонда се вземат на базата на очаквани дългосрочни пазарни трендове.

За да може да се снижи специфичният рискове на всяка позиция, инвестиционният портфейл на Фонда се диверсифицира по емитенти, финансови инструменти, продължителност и валута. При инвестиране на средствата на Фонда „ПОД – БЪДЕЩЕ“ АД следва активна инвестиционна стратегия, базирана на пълноценно използване на инструментите, търгувани главно на българския финансов пазар. В конкретен план неговите активи могат да се инвестират в държавни ценни книжа, общински облигации, корпоративни облигации, ипотечни облигации и други активи с фиксиран или плаващ доход, акции, дялове и други финансови инструменти при умерено до умерено високо ниво на рискове. Инвестиционните цели на Фонда се постигат чрез комбиниране на сигурността на инвестициите в ценни книжа с фиксиран доход с по-високата очаквана доходност от инвестициите в акции на публични дружества. Изборът на конкретни емисии ценни книжа се осъществява в зависимост от класа.

2. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

Счетоводната политика, прилагана последователно по отношение на съществените обекти относно формиране на резултатите от дейността и финансовото състояние на фонда, е посочена по-долу.

Данните във финансовия отчет са оповестени в хиляди лева.

2.1. Основи за изготвяне на финансовия отчет

Настоящият финансов отчет е изгoten в съответствие с изискванията на Международните счетоводни стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Съвета за международни счетоводни стандарти (СМСС). Те се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКРБ), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно §1,т.8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Нови стандарти, разяснения и изменения в сила от 1 януари 2019 г.

Следните нови стандарти, както и изменения и разяснения към съществуващи стандарти, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

МСФО 16 Лизинг

МСФО 16 е в сила от 1 януари 2019 г. и заменя МСС 17 Лизинг, КРМСФО 4 Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг, ПКР 15 Оперативен лизинг - Стимули и ПКР 27 Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг. Най-същественото при МСФО 16 е, че изиска лизингополучателите да отчитат всички лизингови договори по един и същ балансов модел, подобен на счетоводното отчитане на финансния лизинг съгласно МСС 17. Стандартът включва две освобождавания от признаване за лизинговите договори - лизинг на активи с ниска стойност и краткосрочен лизинг. Към началната дата на лизинга лизингополучателят признава задължение за извършване на лизингови плащания и актив, представляващ правото на използване на основния актив в течение на срока на лизинговия договор. Лизингополучателите следва да признават отделно разход за лихви по лизинговото задължение и разход за амортизация на актива за правото на ползване.

Съгласно МСФО 16, счетоводното отчитане при лизингодателя по същество остава непроменено спрямо това, прилагано към днешна дата съгласно МСС 17. Лизингодателите ще продължат да класифицират лизинговите договори при прилагането на същия принцип на класификация, както е определен в МСС 17, и да правят разграничение между двата вида лизинг: оперативен и финансов лизинг.

По отношение на лизинговите договори, по които Фонда е лизингодател, доколкото новия МСФО 16 не внася нови промени в отчитането на лизинга при лизингодателя, този стандарт няма ефект върху финансовия отчет на Фонда.

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

КРИСФО 23 Несигурност при третиране на данъци върху дохода

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда счетоводното отчитане на данъците върху дохода, когато данъчното третиране е свързано с несигурност, която засяга прилагането на МСС 12. Разяснението предоставя насоки относно несигурни данъчни третирания поотделно или заедно, проверки от данъчните органи, приложимия метод за отразяване на несигурността и счетоводно отчитане на промени във фактите и обстоятелствата. То не е приложимо за Фонда, тъй като същия не се явява данъчно-задължено лице съгласно нормативната уредба в страната.

Изменение на МСФО 9: Функции за предплащане с отрицателно обезщетение

Изменя съществуващите изисквания в МСФО 9 по отношение на правата за прекратяване, за да позволи измерването по амортизирана цена или, в зависимост от бизнес модела, по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, дори в случай на отрицателни компенсации.

Изменение на МСС 28: Дългосрочни интереси в асоциирани и съвместни предприятия

Изяснява, че предприятието прилага МСФО 9 Финансови инструменти за дългосрочни участия в асоциирано или съвместно предприятие, които представляват част от нетната инвестиция в асоциираното или съвместното предприятие, но към които методът на собствения капитал не се прилага.

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017

В цикъла 2015-2017 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Те обхващат следните стандарти:

- МСФО 3 и МСФО 11 - Измененията на МСФО 3 поясняват, че когато предприятието получи контрол върху бизнес, който е съвместна операция, то преизчислява преди това притежавани интереси в този бизнес. Измененията на МСФО 11 поясняват, че когато предприятието получи съвместен контрол върху бизнес, който е съвместна операция, предприятието не преизчислява държаните преди това интереси в този бизнес.
- МСС 12 - Измененията поясняват, че изискванията в предишния параграф 52Б (за признаване на последиците от данъка върху дохода върху дивидентите, когато транзакциите или събитията, генериращи разпределими печалби, се признават) се прилагат за всички последствия върху данъка върху дохода върху дивидентите чрез преместване на абзаци от параграф 52А, който се занимава само със ситуации, при които има различни данъчни ставки за разпределена и неразпределена печалба;
- МСС 23 - Измененията поясняват, че ако някакъв конкретен заем остава неизплатен, след като свързаният актив е готов за предвиденото му използване или продажба, този заем става част от средствата, които предприятието взема назаем обикновено при изчисляване на процента на капитализация на общите заеми.

МСС 19 Доходи на наети лица (Изменения): Изменения, съкращения и урежданятия на плана

Ако се случи изменение на плана, съкращение или уреждане, сега е задължително текущата цена на услугата и нетната лихва за периода след преизмерването да се определят, като се използват предположенията, използвани за преизчислението. В

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

допълнение са включени изменения, за да се изясни ефектът от изменение, съкращение или уреждане на плана върху изискванията относно тавана на активите. Промените са в сила за годишни периоди започващи на или след 01.01.2019 г.

Документи, издадени от СМСС/КРМСФО, които не са одобрени за прилагане от ЕС

Ръководството на Фонда, счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но все още не са одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно, не са взети предвид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила ще зависят от решението за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

Изменения на позоваванията на концептуалната рамка в МСФО

Заедно с преработената концептуална рамка, публикувана през март 2018 г., СМСС издаде и изменения на позоваванията на концептуалната рамка в стандартите на МСФО. Документът съдържа изменения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 6, МСФО 14, МСС 1, МСС 8, МСС 34, МСС 37, МСС 38, КРМСФО 12, КРМСФО 19, КРМСФО 20, МСФО 22 и МСС-32. Не всички изменения обаче актуализират тези изявления по отношение на препратки и цитати от рамката, така че да се позовават на ревизираната концептуална рамка. Някои произнасяния се актуализират само, за да посочат към коя версия на рамката се отнасят (рамката на IASC, приета от СМСС през 2001 г., рамката на СМСС от 2010 г. или новата ревизирана рамка от 2018 г.).

МСФО 17 Застрахователни договори

МСФО 17 изиска застрахователните задължения да се оценяват по текуща стойност на изпълнение и осигурява по-еднакъв подход за измерване и представяне за всички застрахователни договори. Тези изисквания са предназначени да постигнат целта на последователно, базирано на принципа отчитане на застрахователните договори. МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори към 1 януари 2021 г. Стандартът все още не е приет от ЕС. Той не е приложим за Фонда.

МСФО 3 Бизнес комбинации (Изменения): Дефиниция за бизнес

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Те все още не са приети от ЕС. Те са неприложими за дейността на Фонда.

Изменения в МСС 1 Представяне на Финансови Отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, Промени в Счетоводните Приблизителни Оценки и Грешки: Дефиниция за същественост

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Фонда ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Реформа на референтната лихва (изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7)

Измененията в реформата на референтната лихва (изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7) поясняват, че предприятията ще продължат да прилагат определени изисквания за отчитане на хеджирането, като приемат, че показателят за лихвен

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

процент, върху който са хеджираните парични потоци и паричните потоци от инструмента за хеджиране са базирани, няма да се променят в резултат на реформата на референтната лихва.

МСФО 14 Разчети за регуляторни отсрочени сметки, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междунарен стандарт и да изчака окончателния стандарт.

Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал.

Преминаване към МСФО 16

Отчитайки факта, че Фонда се явява лизингодател по всички свои действащи към края на 2018 г. лизингови договори, свързани с притежавани инвестиционни имоти и доколкото новия МСФО 16 не налага значителни промени в счетоводното третиране на тези договори от гледна точка на лизингодателя, оценката на ръководството на Фонда е, че няма ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 върху неговия финансов отчет.

2.2. Приложение на принципа за действащо предприятие

Финансовият отчет за периода, приключващ на 31 декември 2019 г., е изготвен на принципа на действащо предприятие, който предполага, че Фондът ще продължи дейността си в обозримо бъдеще. Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Фонда, ръководството очаква, че Фондът ще има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансия отчет.

2.3. База за измерване. Сравнителна информация. Функционална валута и валута на представяне.

Настоящият финансов отчет е изготвен в на база на историческата цена, с изключение на финансовите активи, отчитани по ССПЗ, финансовите пасиви и притежаваните инвестиционни имоти, които са оценени по справедлива стойност.

Фондът представя обичайно сравнителна информация във финансовите си отчети за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

За Фонда функционална валута е националната валута на Република България – българския лев. Финансовият отчет е изготвен и представен в хиляди лева, включително сравнителната информация в него за 2018 г., освен ако не е посочено друго.

2.4. Информация за справедливата стойност

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е продажна цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна или определена чрез друг метод за остойностяване.

Определяне на справедлива стойност, методи на остойностяване

Някои от активите и пасивите на Фонда се оценяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. За тези активи и пасиви, както и за активите и пасивите, за които се изисква оповестяване на оценената справедлива стойност Фондът оповестява нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Йерархия на справедлива стойност

Входящите данни, използвани при оценката на справедливата стойност се класифицират в три нива, според това доколко са наблюдаеми:

- Ниво 1: Обявени цени на активните пазари за идентични активи или пасиви, до които предприятието може да има достъп към датата на оценяване.
- Ниво 2: Входящи данни, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдаване.
- Ниво 3: Входящи данни за актив или пасив, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни.

Фондът приоритетно използва обявени цени на активен пазар за определяне на справедливата стойност на даден актив. Активен пазар е този, на който сделките за даден актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че се осигурява непрекъсната ценова информация. При малка или никаква активност на пазара или при невъзможност да се използват наблюдаеми данни се използват други способи за оценка, които да се базират колкото е възможно на наблюдаеми данни. В процеса на определяне на справедливата стойност на активите и пасивите, Фондът използва пазарна информация, доколкото такава е налична. Където информация от ниво 1 в йерархията на справедливите стойности не е налична, Фондът прилага методи за остойностяване използвачи максимално наблюдаеми данни и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите такива. Методите за остойностяване, използвани за оценяване на справедливата стойност, се прилагат последователно.

2.5. Значими счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения на ръководството при прилагане на счетоводната политика.

При изготвянето на този финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите, както и на оповестяването на условни пасиви към датата на финансовия отчет.

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки, независимо че същите са базирани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно.

Значимите преценки и предположения на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Фонда, които оказват най-съществено влияние върху финансовия отчет, са описани по-долу:

1. Оценяване на очаквани кредитни загуби за паричните средства и вземанията
2. Определяне на справедливата стойност на финансовите активи, оценявани по ССПЗ както и на инвестиционните имоти

2.6. Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се оценяват в български лева по централния курс на Българска народна банка (БНБ) към датата на сделката. Изключения правят сделките за покупко-продажба на валута, които се завеждат по действителния курс на покупко-продажбата.

Активите и пасивите на фонда, деноминирани в чуждестранна валута, се преоценяват по централния курс на БНБ ежедневно.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, различни от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за доходите в момента на възникването им.

**Обменните курсове на чуждестранните валути
към 31.12.2019 са:**

EUR	1.95583
USD	1.74099

2.7. Приходи от финансови активи

Основните приходи на Фонда са от инвестиции, включващи преоценка на ценни книжа, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа, лихви от банкови депозити, разплащателни сметки и лихвоносни ценни книжа, получени дивиденти и приходи от управление на инвестиционни имоти. Приходите от дивиденти се признават в отчета за всеобхватния доход в момента на възникване на правото за получаване на дивидента. Приходите от лихви се признават на принципа на текущо начисляване. Нетният резултат от разликите от промените в оценката на финансовите активи оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата се отчита като текущ приход или разход от преоценки. Разликата между преоценената стойност и продажната цена на финансовите активи оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата при сделки с тях се признават като текущи приходи или разходи от операции с инвестиции.

2.8. Разходи

Разходите на пенсионния фонд са формирани основно от преоценка на инвестициите, resp. на финансовите активи и същите се отчитат текущо в периода на тяхното възникване.

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Разходи се признават в отчета за всеобхватния доход за периода, за който се отнасят.

2.9. Финансови инструменти

Финансови активи

Класификация, признаване и оценяване

Съгласно разпоредбите на Наредба 9 на КФН, фондът класифицира инвестициите си във финансови активи като такива, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата. В случаите, когато финансов актив падежира, то тогава той се отчита като вземане и съответно се отчита като финансов актив по амортизируема стойност. Съгласно нормативната уредба Фондът не класифицира финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Финансови активи, отчитани по ССПЗ

Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търговия и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела. Към 31 декември 2019 финансовите активи, отчитани по ССПЗ включват български и чуждестранни държавни ценни книжа, български корпоративни облигации, акции и дялове на КИС. Към 31 декември 2018 финансовите активи, отчитани по ССПЗ се състоят от български и чуждестранни държавни ценни книжа, български корпоративни облигации, акции, права и дялове на КИС. Към 31 декември 2019 и 2018 Фонда няма сделки с деривативни финансови инструменти.

Покупки и продажба на финансови активи, отчитани по ССПЗ се признават на датата на уреждане на сделката. От тази дата Фонда отчита всички приходи и разходи, свързани с промяната на тяхната справедлива стойност в отчета за всеобхватния доход.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване се отчитат по тяхната справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите, които са пряко свързани със сделката по тяхното придобиване се признават директно в отчета за всеобхватния доход, при възникването им.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се оценяват последващо по тяхната справедлива стойност. Това се извършава по съответния ред и начин, определен в Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди (Наредба №9 на КФН), както и при спазване на Закона за счетоводството и на МСФО, приети от ЕС.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им на активен пазар, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

сделките за този финансов актив се извършват с достатъчно честота и обем, така че да осигуряват непрекъсната ценова информация.

В случай, че такива котировки не съществуват за всички притежавани финансови активи, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда. Оценъчните методи при липса на активен пазар за съответния финансова актив представляват ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, като разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, както и включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цената. Входящите данни при оценъчните техники представлят пазарните очаквания и измервания за факторите за риск и доходност, присъщи на финансия инструмент.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност са недеривативни финансови активи с фиксирали или определяеми плащания, които не се търгуват на активен пазар. Това обично са кредити и вземания. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност финансият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" по неиздължената сума на главницата, т.е. плащанията трябва да са фиксирали или определяеми.

Първоначално Фонда ги признава по тяхната справедлива стойност, за която се приема цената на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите, пряко свързани със сделката по тяхното придобиване/възникване.

След първоначалното им признаване, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Амортизираната стойност се намалява със загубите от обезценката. Методът на ефективната лихва представлява метод за определяне на амортизираната стойност на финансов инструмент и за разпределение на прихода/разхода от него за определен период от време. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични постъпления или плащания (включително всички получени такси и други надбавки или отбиви) за очаквания живот на финансия инструмент или, когато е подходящо за по-кратък период, до балансовата му стойност. Амортизацията по ефективния лихвен процент се включва във финансовите приходи в отчета за всеобхватния доход. Загубите от обезценка се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови разходи. Към края на 2019 г. в тази категория Фондът отчита вземанията, свързани с инвестиции и инвестиционни имоти, другите текущи вземания, както и парите и паричните еквиваленти.

Обезценка на финансови активи. Очаквани кредитни загуби (OK3)

Приемането на МСФО 9 промени счетоводното отчитане на загубите от обезценка за финансовите активи като замени подхода на начислените загуби на МСС 39 с ориентирирання в по-голяма степен към бъдещето модел на очакваните кредитни загуби (очакваните кредитни загуби). МСФО 9 изисква от Фонда да признава провизия за очакваните кредитни загуби за всички финансови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Очакваните кредитни загуби се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Фонда очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент.

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Очакваните кредитни загуби се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, очакваните кредитни загуби се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението.

Фондът приема че кредитния риск се е повишил значително, когато договорните плащания, свързани с актива са просрочени с повече от 90 дни, освен ако Фонда не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

По отношение на вземанията, свързани с инвестиции и инвестиционни имоти, както и другите текущи вземания Фондът прилага опростен подход за изчисление на очакваните кредитни загуби. Това означава, че не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава провизия за загуба въз основа на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата.

По отношение на паричните средства Фонда прилага общия подход, базиран на присъдени кредитни рейтинги на обслужващите го банки от международни кредитни агенции или БАКР.

Фондът приема, че е налице неизпълнение на условията за даден финансов актив, когато забавянето на договорените парични потоци е над 90 дни. Загуби от обезценка на финансови активи измерени по амортизирана стойност се приспадат от брутната балансова стойност на активите.

През 2019 г. Фондът не е признал допълнителна обезценка на вземанията си, както и на паричните средства поради незначителния й размер.

Отписване

Финансов актив се отписва когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са истекли; или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Фонда е поел задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Фонда е прехвърлил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Фонда нито е прехвърлил, нито е запазил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазил контрола върху него.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви се признават тогава, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, прехвърлено или прекратено, или изтече.

Финансовите пасиви на Фонда включват основно краткосрочни задължения към пенсионноосигурителното дружество, задължения за превеждане на средства към

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

НОИ и други краткосрочни задължения, свързани с инвестиции, както и дългосрочни задължения към осигурените лица.

При ежедневната оценка на активите и пасивите на фонда, “Пенсионно осигурително дружество-Бъдеще” АД използва методи, заложени в “Наредбата № 9 за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионно осигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията за воденото на индивидуалните партиди”, както и в “Правилата за оценка на активите и пасивите на “Пенсионно осигурително дружество-Бъдеще” АД и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване” (наричани по-долу за краткост Правилата).

2.10. Парични средства

За целите на финансовите отчети, Фондът отчита като парични средства налични суми в брой, както и сумите по разплащателни сметки в банки или по депозити с оригинален срок до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са леснообръщаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността им. Като парични средства се представят и средствата на депозитите с подълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Фонда съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Паричните средства в лева са оценени по номинална стойност, която съответства на справедливата им стойност към датата на отчета.

За нуждите на отчета всички парични позиции, деноминирани в чуждестранна валута, се преизчисляват в български лева по заключителния курс на БНБ.

За целите на отчета за паричния поток паричните средства включват парични средства в брой и по разплащателни сметки.

2.11. Инвестиционни имоти

Инвестиционен имот е имот (земя, сграда, части от сграда или сграда в процес на изграждане), държан с цел отдаване под наем при условия на оперативен лизинг или за увеличаване на стойността на имота, или и за двете.

Инвестиционните имоти се признават като актив само, когато е вероятно бъдещите икономически ползи, свързани с имота, да бъдат получени от Фонда и когато цената на придобиване може да бъде надеждно определена. Признаването се извършва обичайно от момента, в който всички ползи и рискове, свързани с актива са прехвърлени към Фонда.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, включително разходи пряко свързани с придобиването на имота (хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и др.). Текущите разходи, свързани с обслужването на актива не се включват в отчетната стойност, а се отчитат като преки разходи за инвестиционни имоти в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти, се отчитат като се използва моделът на справедливата стойност. Справедливата стойност се определя от независими лицензиирани оценители с квалификация и опит, подходящи за спецификата на оценяваните имоти, съгласно Закона за независимите оценители. Последващата оценка на инвестиционен имот по справедлива стойност се извършва от Фонда съгласно оценката на пазарната стойност на имота към последния работен ден на отчетния период. Инвестиционните имоти се преоценят на тримесечна база, съгласно нормативната уредба на дейността на пенсионните фондове, и се включват в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица по пазарните им стойности. Промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се представят в отчета за всеобхватния доход.

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Фондът отписва инвестиционните си имоти при продажба или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не очакват никакви икономически приходи от тяхната продажба. Печалбите или загубите възникващи от изваждането им от употреба или продажбата им, се признават в отчета за всеобхватния доход и се определят като разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива. Приходите от наеми от инвестиционни имоти се признават в отчета за всеобхватния доход в периода, за който се отнасят, независимо от начина на плащане.

2.12. Такси и удъръжки

При осъществяване дейност по допълнително доброволно пенсионно осигуряване и за управление на фонда “ПОД-Бъдеще” АД събира следните такси и удъръжки, регламентирани в КСО и определени в Правилника за организацията и дейността на ДПФ Бъдеще:

- еднократна възможност за откриване на индивидуална партида в размер от 8 лв. или 10 лв. в зависимост от вида на договора и броя на осигурените по него лица;
- такса администриране, представляваща процент от всяка осигурителна вноска, в размер от 2.5% до 4.25% в зависимост от размера и периодичността на вноската;
- инвестиционна такса в размер на 10% от дохода, реализиран при инвестиране на средствата на фонда;
- такса в размер на 1%, но не повече от 20 лв. при всяко изтегляне на средства от индивидуалната партида преди придобиване право на лична пенсия за старост или инвалидност;

Дружеството е възприело политика за начисляване на такси за администриране и управление при персонифициране на получените осигурителни вноски по индивидуалните партиди на осигурените лица. Към 31.12.2019 г. няма неперсонифицирани осигурителни вноски.

2.13. Данъчно облагане

Приходите на фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на доброволния пенсионен фонд, разпределени по индивидуалните партиди на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Услугите по допълнителното доброволно пенсионно осигуряване не се облагат с данък по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

2.14. Дългосрочни задължения към осигурените лица

Дългосрочните задължения към осигурените лица включват осигурителни вноски, след отчисляване на нормативно регламентирани такси и удъръжки и разпределения доход по партидите на осигурените лица. Доходността от инвестирането на активите на ДПФ „Бъдеще“ за периода 01.01.2019-31.12.2019 г. на годишна база е 2.62 %.

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

3. ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

3.1 Приходи от операции с ценни книжа

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
Акции, дялове и права, в т.ч.:		
-от преоценка	947	1 608
-от продажба	946	1 599
Корпоративни облигации	1	9
-от преоценка	208	53
	208	53
	1 155	1 661

3.2 Приходи от лихви и дивиденти

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
От лихви		
Корпоративни облигации	26	27
Разплащателни сметки	1	1
Репо сделки	1	6
	28	34
От дивиденти		
- От акции	1	1
	1	1

3.3 Разходи по операции с ценни книжа

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
Акции, дялове и права, в т.ч.:		
-от преоценка	(883)	(1 638)
РЕПО	(883)	(1 638)
-комисионни на инвестиционни посредници	-	(1)
Корпоративни облигации	-	(1)
-от преоценка	(228)	(42)
	(228)	(42)
	(1 111)	(1 681)

3.4 Приходи от инвестиционни имоти

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
От промяна на оценката	11	-

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

3.4 Разходи от инвестиционни имоти

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
От промяна на оценката	(7)	(14)
	(7)	(14)

3.5 Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
Акции, дялове и права в т.ч.:	1 783	1 662
-акции	793	674
-АДСИЦ	265	273
-договорни фондове	725	715
Корпоративни облигации	617	540
	2 400	2 202

Съгласно приложимата Наредба № 9 за начина и реда за оценка на активите и пасивите на пенсионните дружества и техните фондове, за определянето на справедливите стойности на ДЦК издадени от Република България се използват следните методи, в последователността:

1. Последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден (ден „T“), обявена в борсовия бюллетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в бюллетина от ден „T-2“
2. Ако не може да се определи цена по реда на т.1, последващата оценка се извършва по последна цена „купува“ за предходния работен ден (ден „T“), обявена в борсовия бюллетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в бюллетина от ден „T-2“.
3. При невъзможност да се приложат начините за оценка по т. 1 и 2 последващата оценка се извършва средна цена на всяка емисия за предходния работен ден на вторичния междубанков пазар. Средната цена на емисия се формира като средноаритметична от цените „купува“ и „продава“, обявени от не по-малко от трима първични дилъри на държавни ценни книжа, определена по начин, посочен в Правилата за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

Определянето на справедлива стойност на дългови ценни книжа, приети за търговия на регулиран пазар, се извършва по последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден, обявена в борсов бюллетин или електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена, последващата оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката.

Ако не може да се определи цена по описания по-горе ред, последващата оценка се извършва по последна цена „купува“ за предходния работен ден, обявена в борсов бюллетин или електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена, последващата оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката.

Определянето на справедлива стойност на акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

организиран пазар в трета държава, които са включени в основен индекс на съответния пазар съгласно приложение № 2 на Наредба 9, се извършва по:

- а) цена на затваряне на този пазар за предходния работен ден, обявена в борсов бюллетин или електронна система за ценова информация на финансови инструменти;
- б) последна цена „купува“ за предходния работен ден, обявена в борсов бюллетин или електронна система за ценова информация на финансови инструменти, ако не може да се определи цена по буква „а“.

За основен индекс на БФБ е определен SOFIX.

За определяне на справедливите стойности на дялове се използва последната определена и обявена цена на обратно изкупуване.

Основни източници на ценова информация за последваща оценка на финансовите активи на фонд за допълнително пенсионно осигуряване и пенсионноосигурителното дружество са банки-попечители и инвестиционни посредници – първични дилъри, бюллетини на регулираните пазари, електронни системи за ценова информация и други официални източници. В случаите когато не е налице пазарна цена, на основата на която да бъде извършена последваща оценка на даден актив, Фонда използва други методи за определяне на справедлива стойност, съгласно Наредба № 9.

През 2019 г. “ПОД-Бъдеще” АД управлява активите на фонда, спазвайки инвестиционните ограничения, дефинирани в КСО. В стойността на ценните книжа към 31.12.2019 г. са включени натрупани лихви в корпоративни облигации в размер на 5 хил. лв.

Финансови активи, чиято оценка е на база пазарната им цена, се класифицират в ниво 1. Фондът не преизчислява котировките за тях.

Финансовите инструменти, които се търгуват на пазари, считани за неактивни, но се оценяват по котираните пазарни цени, котировки от дилъри или други оценъчни методи, основани на наблюдана пазарна информация, се класифицират в ниво 2.

Оценката на инвестициите, включени в ниво 3, не се основава на наблюдана пазарна информация, тъй като се търгуват рядко. Фондът използва оценъчни методи за изчисляване на справедливата им стойност.

Нивото на йерархия на справедливите стойности на финансови активи, оценявани по ССПЗ, притежавани от Фонда към 31.12.2019 г. е както следва:

	ниво 1	ниво 2	ниво 3	общо хил. лева
Акции	632	-	161	793
АДСИЦ	111	-	154	265
Договорни фондове	-	725	-	725
Корпоративни облигации	-	522	95	617
	743	1 247	410	2 400

3.6 Парични средства

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
Парични средства по разплащателни сметки в лева	291	237
Парични средства по разплащателни сметки в евро	21	46
	312	283

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

3.7 Инвестиционни имоти

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
Балансова стойност в началото на периода	111	125
придобити	118	-
продадени	(105)	-
приходи от преоценка /нето/	(6)	(14)
Балансова стойност в края на периода	118	111

Инвестиционният имот, притежаван от Фонда представлява поземлен имот, находящ се в гр. Бургас, ул. Крайзерна 45 оценен по пазарна стойност на 118 хил.лв. Оценката към 31.12.2019 г. е извършена от Росица Николаева Султанова със сертификат за оценителска правоспособност рег. № 100100371 от 14.12.2009, издаден от Камара на независимите оценители в България и Оценителско предприятие Поликонсулт ООД, притежаващо сертификат №901400227 от 25.09.2019 г. на дружество на независим оценител, издаден от Камарата на независимите оценители в България.

Оценъчните техники, приложени при определянето справедливата стойност на инвестиционният имот на Фонда съответстват на ниво 3 от въведената с МСФО 13 Йерархия на справедливите стойности по отношение на всички финансови и нефинансови активи и пасиви, попадащи в обхвата на стандарта. Справедливата стойност се определя на база, изготвена оценка от независим оценител при претегляне на различните оценителски методи в зависимост от вероятността за съдъване на заложените хипотези при прилагане на въведената от МСФО 13 презумпция за определяне на справедливата стойност на база на пазарните очаквания за максимизиране на стойността на актива в зависимост от употребата му. Съответно основна тежест при оценката на притежавания имот се дава на метода на сравнителните продажби, допълван от приходния подход при определяне на справедливата стойност. Направената преоценка на инвестиционния имот до справедлива стойност е повтаряма поради прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва към последната дата от всяко календарно тримесечие на годината.

3.8 Краткосрочни вземания

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
Вземане лихва БИ ДЖИ АЙ ГРУП АД	3	3
Вземане за главница и лихва Източна газова компания АД	9	9
Лихва ДЕЛТА КРЕДИТ АДСИЦ	2	1
Вземане лихва Топлофикация Враца	2	-
Вземане наем инв.имот Авто Юнион Сервиз АД	2	-
Репо сделка с акции на Специализирани логистични системи	-	111
	18	124

През 2019 г. Фонда не отчита провизия за ОКЗ върху описаните по-горе вземания, свързани с инвестиции.

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

3.9 Краткосрочни задължения

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
Задължения за инвестиционна такса към ПОД	5	-
Задължения по инвестиции	1	-
Други задължения в.т.ч.	82	82
<i>Ален Мак АД</i>	<i>81</i>	<i>81</i>
	88	82

3.10. Свързани лица

Лицата се считат за свързани, ако една от страните има възможност да упражнява контрол или значително влияние върху другата при взимането на финансови или оперативни решения, или са поставени под съвместен контрол от страна на трето лице.

Фондът счита за свързано лице Пенсионноосигурително дружество „Бъдеще“ АД, заедно с неговия ключов управленски персонал и дружествата, упражняващи контрол върху пенсионноосигурителното дружество.

През 2019 г. при осъществяване дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване „ПОД-Бъдеще“ АД е начислило като приход следните такси:

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
Такса за администриране и управление	(1)	(1)
Инвестиционна такса	(8)	(5)
Такса при теглене на средства	-	(2)
	(9)	(8)

Задължения за такси на фонда към дружеството:

	2019 (хил.лв.)	2018 (хил.лв.)
Инвестиционна такса	5	-
	5	-

3.11. Оповестяване на политика по управление на риска

В рамките на инвестиционния процес Съветът на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД е приел през 2007 г. вътрешни правила за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на управляваните от Дружеството фондове за допълнително пенсионно осигуряване, правилата са одобрени от заместник-председателя на Комисията за финансово надзор. През 2019 г., с решение на Съвета на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД, са приети нови вътрешни правила за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на управлявания от Дружеството „ДПФ-Бъдеще“, във връзка с промените в Кодекса за социално осигуряване от 18.11.2018 г.

Дружеството идентифицира и измерва рисковете, свързани с отделните инструменти, в които са инвестиирани средствата на фонда.

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

- Пазарен риск е възможността Фонда да реализират загуби поради неблагоприятни изменения в цените на ценни книжа, пазарните лихвени проценти, валутни курсове и други. Компонентите на пазарния риск са:
- Лихвен риск – рисът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент. Лихвеният риск по всяка емисия облигации в портфейла се изчислява по метода на модифицираната дюрация. Структурата на разгледаните инструменти през отчетните периоди за 2019 г. в портфейла на Фонда не предполага наличие и проявление на лихвен риск, имащо негативно отражение върху изменението на стойността на портфейла. Средно претегленият срок на изплащане е по-къс от матуритета на посочените инструменти.

Матуритетна структура на активите към 31.12.2019

Активи (в хил.лв.)	До 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Без матуритет	Общо
Акции	-	-	-	-	-	793	793
АДСИЦ	-	-	-	-	-	265	265
Договорни фондове	-	-	-	-	-	725	725
Корпоративни облигации	-	207	87	323	-	617	617
Парични средства	-	-	-	-	-	312	312
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	118	118
Краткосрочни вземания	18	-	-	-	-	-	18
Общо	18	-	207	87	323	2 213	2 848

Матуритетна структура на активите към 31.12.2018

Активи (в хил.лв.)	До 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Без матуритет	Общо
Акции	-	-	-	-	-	674	674
АДСИЦ	-	-	-	-	-	273	273
Договорни фондове	-	-	-	-	-	715	715
Корпоративни облигации	-	166	267	48	59	-	540
Парични средства	-	-	-	-	-	283	283
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	111	111
Краткосрочни вземания	13	-	-	-	-	-	13
Вземания по краткосрочни РЕПО сделки	111	-	-	-	-	-	111
Общо	124	166	267	48	59	2 056	2 720

- Валутен риск – рисът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута, различна от лев и евро, поради изменение на валутния курс между тази валута и лева/еврото. Финансовите инструменти в портфейла на „ДПФ-Бъдеще“ са деномирани в лева и евро, в следствие на което няма проявление на валутен риск.

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Валутна структура на активите към 31.12.2019

Активи (в хил.лв.)	Лева	Евро	Общо
Акции	698	95	793
АДСИЦ	265	-	265
Договорни фондове	725	-	725
Корпоративни облигации	380	237	617
Парични средства	291	21	312
Инвестиционни имоти	118	-	118
Краткосрочни вземания	18	-	18
Общо	2 495	353	2 848

Валутна структура на активите към 31.12.2018

Активи (в хил.лв.)	Лева	Евро	Общо
Акции	674	-	674
АДСИЦ	273	-	273
Договорни фондове	715	-	715
Корпоративни облигации	252	288	540
Парични средства	237	46	283
Инвестиционни имоти	111	-	111
Краткосрочни вземания	124	-	124
Общо	2 386	334	2 720

- Ценови рискове – риск от намаляване на стойността на инвестицията при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени. Дружеството измерва ценовия рискове за фонда, свързан с инвестициите в акции, чрез приложимия за съответния пазар метод, както следва:

- историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение по реда посочен в Приложение №4 от Изискванията към реклами и писмени информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионно осигурителните дружества по чл. 123и, ал.2 и чл.180 ал.2 т.1 и т.2 от КСО;
- β-кофициент към индексите на съответните пазари.

Дружеството измерва пазарния рискове освен по компоненти и в цялост, като за целта се използват един или няколко от следните количествени методи:

- историческа волатилност на стойността на един пенсионен дял, измерена чрез стандартно отклонение по реда посочен в Приложение №4 от Изискванията към реклами и писмени информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионно осигурителните дружества по чл. 123и, ал.2 и чл.180 ал.2 т.1 и т.2 от КСО. За периода 31/12/2018-31/12/2019 стойността на стандартно отклонение е 5.09%;
- β-кофициента на Фонда към индекса за стойността на един дял в пенсионните фондове VOLIDEX. За периода 31/12/2018-31/12/2019 стойността на β-кофициента е 0.251;

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

- Модела „Стойност под риск“ (Value at Risk, VaR). Стойността под риск се дефинира като очаквана максимална загуба за определен времеви хоризонт при дадена степен на доверителност. Дружеството използва „параметричен“ подход на изчисляване, при 95% едностранин доверителен интервал и времеви хоризонт от един ден. При изчислението се използва исторически период на наблюдение от най-малко една година (250 работни дни), данните се актуализират ежедневно с изменението стойността на един дял, а валутата в която се пресмята стойността под риск е български лева.
- Кредитен риск е възможността Фонда да реализират загуби поради неочеквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансовите инструменти, с насрещната страна по борсови и/или извънборсови сделки. Кreditният риск може да бъде породен от един от три основни вида кредитен риск, а именно:
  - контрагентен риск – риск от неизпълнение на задълженията от насрещна страна по извънборсови сделки, като валутни форуърди, лихвени суапи и други инструменти съгласно действащото законодателство. Стойността на контрагентен риск е равна на стойността на нереализираната печалба от склучения форуърден валутен договор или договор за лихвен суап;
  - сейлмент риск – риск възникващ от възможността да не се получат насрещни парични средства или финансови инструменти от контрагент на датата на сейлмент, след като са изпълнили своето задължение по сделката. Стойността на сейлмент риск е равна на стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна, като процент от нетните активи. При оценка на този риск не се включват сделките, склучени при условия на сейлмент DVP (доставка срещу плащане) или с международни клирингови институции, разполагащи с гаранционни механизми;
  - инвестиционен кредитен риск – риск от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и други. Текуща и последваща оценка на инвестиционния кредитен риск на инвестициите на Фонда се извършва чрез качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на емитентите, обезпечението на емисиите на дълговите инструменти, управление и репутация на емитента, използване на присъдения му външен кредитен рейтинг.
- Оперативен риск е възможността Фонда да реализира загуби, свързани с грешки или несъвършенства в системата на организация, недостатъчно квалифициран персонал, неблагоприятни външни събития от нефинансов характер. Оперативният риск се класифицира в няколко вида:
  - Риск от персонала – риск от загуби, свързани с възможността от грешки, мошеничество, недостатъчна квалификация, неблагоприятни изменения в трудовото законодателство;

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

- Технически рисък – рисък от загуби, обусловени от несъвършенството на използваните технологии;
- Риск от физическо вмешателство – рисък от загуби, в следствие на непосредствено физическо вмешателство в дейността на Фонда като грабеж, терористичен акт, непозволено проникване в информационната система и други;
- Риск на обкръжаващата среда – рисък от загуби, свързани с изменения в средата от нефинансов характер, в която оперират Фонда – изменения в законодателството, политически изменения, изменения в данъчната система и други.
- Дейността на Фонда е обект на регуляции, определени в КСО и поднормативните актове по неговото прилагане. Регулаторен рисък възниква когато определени регулативни изисквания към инвестициите бъдат променени, а сроковете за привеждане на дейността в съответствие с новите изисквания са кратки. В този случай Фондът може да бъде принуден да продава активи при неблагоприятна конюнктура, ниска ликвидност, което ще доведе до продажби под справедливата стойност на актива. Фондът отчита този рисък като по-висок от досегашния, поради факта, че през цялата 2018 г. бяха приети множество промени в КСО и в частност в глава „Инвестиции“, както и Комисията за финансов надзор направи промени и в подзаконовите нормативни актове. Именно поради значимостта на промените бе определен и по-продължителен период за привеждане в съответствие с нормативните изисквания по отношение на инвестициите на пенсионните фондове.

Към 31 декември 2019 г. Фонда не притежава активи, които да не отговорят на нормативните изисквания към неговата инвестиционна дейност.

Дружеството отчита оперативния рисък за фонда чрез качествени измервания, базирани на проучване на служителите и анализ на процесите и технологичната обезпеченост на дейността на дружеството.

- Ликвиден рисък е рисъкът от загуби при наложителна продажба на активи поради неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочеквано възникнали краткосрочни задължения. Дружеството определя ликвидния рисък за фонда на база на входящите и изходящите парични потоци и изготвяната прогноза за тяхното изменение в краткосрочен план.
- Рисъкът от концентрация е възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към емитент, групи свързани емитенти, емитенти от един и същ икономически отрасъл или географска област.

Инвестиционната политика при управление на средствата на пенсионния фонд се формира като се спазват нормативните изисквания и ограничения. Изискванията за спазване на принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация налагат подходът при управление на активите да бъде сравнително консервативен и да определя относително нисък рисков профил на инвестиционния портфейл. С цел постигане на високо ниво на сигурност и гарантиране на интересите на осигурените лица, действащото

“ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

законодателство поставя изисквания към структурата на портфейла на фонда в следните основни направления:

- регламентиране на класовете от инвестиционни инструменти (основно първокласни активи);
- налагане на ограничения за размера на средствата, които могат да бъдат влагани в различни инструменти;
- лимитиране на експозицията към емитенти и контрагенти.

С цел всеобхватност на оценяването на пазарното представяне на Фонда, Дружеството изчислява коефициент на Шарп по реда посочен в Приложение №4 от Изискванията към реклами и писмени информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионно осигурителните дружества по чл. 123и, ал.2 и чл.180 ал.2 т.1 и т.2 от КСО. За периода 31/12/2018-31/12/2019 стойността на е коефициента на Шарп е 0,591.

Комитетът по управление на риска в „ПОД-Бъдеще“ наблюдава експозициите към рискове и ги управлява съгласно инвестиционната политика, вътрешни правила за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на управлявания от Дружеството „ДПФ-Бъдеще“, и ограниченията по КСО. Комитетът по управление на риска извършва последващо наблюдение и оценка на рисковите фактори, които могат да окажат негативно влияние върху стойността на портфейла на фонда, в т.ч. на отделни позиции, включени в него. Спазването на посочените правила гарантира постоянно наблюдение и оценка на рисковите експозиции на фонда и съответно приемане на адекватни мерки при възникване на неблагоприятни пазарни условия.

3.12. Условни задължения

Към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г. Фондът няма условни задължения, които да изискват допълнително оповестяване в настоящия финансов отчет.

3.13. Събития след датата на съставяне на финансовия отчет

В края на 2019 г. за първи път се появиха новини от Китай за COVID-19 (Коронавирус), когато ограничен брой случаи на неизвестен вирус бяха докладвани на Световната здравна организация. През първите няколко месеца на 2020 г. вирусът се разпространи в световен мащаб и отрицателното му въздействие набра скорост и повлия съществено на почти всички сфери на икономиката, като засегна сериозно и финансовите пазари, значително понижавайки пазарните стойности на редица активи. Спадът в цените на акциите на световните фондови борси би могъл да повлияе на справедливата стойност на инвестициите на Фонда. Ръководството счита това за некоригиращо събитие след датата на отчетния период и активно работи за смягчаване на ефекта от епидемията.

След датата на съставяне на настоящият годишен финансов отчет за 2019 г. не са настъпили други съществени събития с коригиращ и/или некоригиращ характер, които следва да се отчетат или оповестят в него.